

CUESC

Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ІСТОРИЧНИЙ ЛОГОС
МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ТА СУЧАСНІ МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ**

30 березня – 10 травня 2026 року

¹²⁵⁶
1996
LIHA-PRES

¹²³³

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

УДК 94:008:78+7.036(062.552)

I-90

Організаційний комітет:

Хіль Олена Михайлівна – кандидат мистецтвознавства, професор кафедри спеціального фортепіано, ректор Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Самойленко Олександра Іванівна – доктор мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, проректор із наукової роботи Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Базан Олена Юріївна – доктор філософії, доцент кафедри камерного ансамблю, проректор із науково-педагогічної та інформаційно-інноваційної діяльності Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Оганезова-Григоренко Ольга Вадимівна – доктор мистецтвознавства, професор, народна артистка України, проректор із науково-педагогічної та навчальної роботи Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Осадча Світлана Вікторівна – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики та музичної етнографії Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Черноіваненко Алла Дмитрівна – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Майденберг-Годорова Кіра Ісаківна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри теорії музики та композиції Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової;

Майденберг-Годорова Кіра Ісаківна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри теорії музики та композиції Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової.

Історичний логос музичної культури та сучасні мистецькі

I-90 практики : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 30 березня – 10 травня 2026 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. – 288 с.

ISBN 978-966-397-633-4

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Історичний логос музичної культури та сучасні мистецькі практики» (30 березня – 10 травня 2026 року).

УДК 94:008:78+7.036(062.552)

© Одеська національна музична академія
імені А.В. Нежданової, 2026

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2026

ISBN 978-966-397-633-4

Мистецькі рефлексії виконавської інтерпретації	
Дружга І. С.	93
Вербалізація музичного дизайну в алгоритмічній композиції (на прикладі AI-системи <i>Suno</i>)	
Д'ячкова О. А.	96
Поняття художньої реальності у західній музично-естетичній думці	
Єременко Є. В.	101
Специфіка академічної мобільності в мистецько-освітньому просторі	
Єременко О. В.	105
«Історія музики» в сучасному гуманітарному просторі: вектори проявлення	
Жаркова В. Б.	111
Музичний логос у духовній і світській хоровій музиці	
Заверуха О. Л.	113
Темброві диктанти на уроках сольфеджіо як важливий засіб розвитку музичного слуху	
Затинайко О. В.	116
Соната для віолончелі та фортепіано Марі Жаель. Аналіз твору та актуальність для репертуару	
Заяць О. В.	119
Інтерпретація музичного твору як форма осмислення культурної традиції	
Зуб Г. О.	122
Важливість фізичної підготовки у навчальному процесі студентів- вокалістів в контексті академічного співу	
Зуєнко Л. П.	125
Трансформація жанру фортепіанних варіацій і принципу варіаційності у творах Симеона тен Хольта та Фредеріка Ржевські	
Іванова Ю. В.	129
Дивертисмент як простір танцювального мислення у творчості В. Моцарта	
Казначєєва Т. О.	131
Інноваційні тенденції викладання музично-теоретичних дисциплін у закладах вищої музичної освіти	
Каплун Т. М.	135
Сценічний логос естрадного вокального ансамблю: формування виконавської ідентичності	
Кириленко Я. О.	138

СЦЕНІЧНИЙ ЛОГОС ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ: ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Кириленко Я. О.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності,
доцент кафедри академічного та естрадного вокалу
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Сучасне вокальне мистецтво характеризується активним переосмисленням ансамблевого виконавства, що дедалі більше орієнтується на синтез звуку, руху та візуальної виразності. У цих умовах вокальний ансамбль існує як цілісний виконавський організм, у якому поєднуються різні художні компоненти. Це зумовлює необхідність осмислення сценічного логосу як смислотворчої основи виконавського процесу.

Сценічний логос естрадного вокального ансамблю доцільно трактувати як динамічну інтегративну систему, що поєднує акустичні, рухово-виразні, образні, візуальні та інтерактивні компоненти. Його сутність полягає у створенні єдиного творчого простору, в якому кожен учасник реалізує індивідуальні виконавські якості в межах спільної концепції, де узгоджене звучання та рухопластика доповнюються виконавською виразністю та емоційною синхронністю.

Структурні параметри сценічного логосу становлять взаємопов'язані складові його реалізації: 1) звукова сфера – інтонаційна точність, ритмо-темброву збалансованість і ансамблева злагодженість; 2) пластична – сценічна постава, жестова виразність, мізансценування, синхронність, хореографічна організація та сценічна динаміка; 3) візуально-образна – костюм, просторове рішення, світловий дизайн; 4) технологічна – мультимедійний супровід, віджеїнг; 5) комунікативна – контакт між учасниками колективу та з аудиторією, формування емоційного відгуку, спільне переживання. Їхня гармонійна взаємодія формує цілісний сценічно-художній образ.

Процес узгодження індивідуальних виконавських характеристик із колективною художньою моделлю утворює виконавську ідентичність естрадного вокального ансамблю. Вона проявляється у стилістичній цілісності, єдності емоційно-сценічної подачі та впізнаваності ансамблю як творчої одиниці. Саме сценічний логос виступає тим чинником, що структурує ці прояви та забезпечує їхню єдність.

У цьому контексті важливим є усвідомлення культурно-ціннісного підґрунтя виконавської підготовки, адже, як зазначає О. Процишина «формування національної ідентичності майбутніх артистів-вокалістів ... є цілеспрямованим і системним процесом розширення знань про українську культуру, народні традиції, звичаї ... та духовну спадщину...», що сприяє встановленню емоційного зв'язку з національно-культурним середовищем [3, с. 74].

Показовими прикладами є сценічні практики студентського гурту «Alive-спів-projects» та хореографічних колективів факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, у межах яких ансамблеве виконавство реалізується через поєднання вокалу, хореографії, акторської майстерності, колаборацій із музикантами й танцювальними колективами. У сценічних проєктах ансамбль діє як єдиний творчий організм, а вокально-хореографічна партитура узгоджується з просторовими конструкціями та візуальними акцентами.

Зокрема, у шоу- та відеопроєктах гурту «Alive-спів-projects» синхронізується вокальне звучання з хореографічною драматургією, а контакт із танцювальним театром посилює образну виразність і перетворює ансамбль із суто вокального колективу в багатовимірну сценічну структуру. Колаборативність постає визначальною ознакою сучасного музичного мислення, безпосередньо впливаючи на становлення виконавської ідентичності колективу.

У вокально-хореографічному проєкті «Дике поле» [4] (хореограф-постановник – К. Калієвський, художній керівник – Я. Кириленко) за участю гурту «Alive-спів-projects» та хореографічного колективу «Либідь» виразно простежується принцип синхронізації вокального та пластичного рівнів, завдяки чому створюється сценічно-художній простір. Виконавці діють не як окремі солісти, а як взаємопов'язана система, об'єднана спільною образною драматургією.

Видовищна організація вибудовується через поєднання фронтальної та просторово-динамічної мізансцени: учасники постійно змінюють розташування, формуючи візуальні акценти. Така сценічна мобільність підсилює відчуття розвитку та внутрішнього руху композиції.

Хореографічна драматургія не дублює музику, а інтерпретує її. Рухи мають ритмічну злагодженість із вокальним матеріалом, водночас додаючи додатковий смисловий шар. Завдяки цьому естрадний вокальний ансамбль переходить від статичної моделі виконання до сценічно-інтегрованої форми, де звук і рух функціонують як єдине ціле. Комунікативний аспект між учасниками відбувається не лише через звучання, а й через зоровий контакт, синхронні жести та спільну

емоційну напругу. Це створює ефект єдиного енергетичного поля, що передається глядачеві.

Інший приклад творчої співпраці фактично формують подвійну ідентичність, інтерпретуючи іншу культуру через власний виконавський досвід, в якому виразно простежується принцип культурного синтезу. Сценічна композиція творчого проекту «River» [5], створена на основі пісні гурту Ibeyí, вибудовується на перетині двох культурних кодів – українського та кубинського, що проявляється у вокальній манері та в пластичному вирішенні. З одного боку, зберігається медитативність, ритмічна циклічність і мінімалістична емоційна напруга, характерна для оригіналу; з іншого – композиція набуває нової образності через інтонаційно-сценічну експресію, притаманну українській виконавській традиції.

Пластично-сценічне рішення розгортається як самостійна драматургічна лінія, у межах якої вибудовується додатковий образно-смысловий пласт, де тілесність стає носієм емоційної пам'яті та культурного досвіду. За таких умов сценічний логос функціонує як середовище діалогу культур, а вокал і хореографія інтегруються в єдину художню систему.

У цій композиції виконавці, інтерпретуючи матеріал іншої культури, одночасно транслиують власну культурну приналежність. Така співдія генерує нову якість ансамблевого мислення, в якій колаборативність: 1) виступає способом переосмислення культурних смислів; 2) визначає ансамбль як інтегровану сценічну систему із узгодженістю звукової, пластичної та культурно-візуальної компонентів; 3) розглядає ансамбль як простір міжкультурної комунікації, а подібні проекти – як модель формування виконавської ідентичності в умовах глобалізованого культурного простору. Це підтверджує, що вокально-хореографічна взаємодія є визначальним принципом формування виконавської ідентичності.

Отже, сценічний логос естрадного вокального ансамблю є інтегративною основою, що через єдність художніх компонентів забезпечує утвердження виконавської ідентичності. Осмислення сценічного логосу відкриває перспективи розвитку сучасних вокально-сценічних практик, у яких колаборативність постає принципом організації ансамблевого мислення.

Література:

1. Морозюк Л. В., Підгаєцька І. В., Яремчук О. М. Сценічні засоби виразності вокального виконавця. *The 4th International Scientific and Practical Conference «Global Science: Prospects and Innovations»*. (Liverpool, December 1–3, 2023). United Kingdom, 2023. С. 671–680.

2. Попова А., Сіненко О. Сутність і специфіка роботи у вокальному естрадному ансамблі. *Вінок митців і мисткинь*. 2020. № 3 (192). С. 98–101.

3. Процишина О. Ю. Формування національної ідентичності майбутніх артистів-вокалістів на заняттях сольного співу. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 2025. (9). С. 70–75.

4. Дике поле. Alive-спів-projects. Либідь. YouTube. 2024. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=yBKLHpk3NmQ> (дата звернення: 14.04.2026).

5. River. Alive-спів-projects. Ibeyi. YouTube. 2024. URL: <https://youtu.be/W9V46JD430> (дата звернення: 13.04.2026).

СУЧАСНІ СТИЛІСТИЧНІ ПІДХОДИ У ПІДГОТОВЦІ ВИКОНАВЦІВ НА ЩИПКОВИХ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТАХ

Кириченко В. П.

заслужена артистка України, доцент,

доцент кафедри народних інструментів

Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової

м. Одеса, Україна

Сучасні виклики в галузі мистецької освіти вимагають від викладачів по класу спеціального інструмента вищих професійних навчальних закладів не просто знань, виконавських та педагогічних навичок, а цілого спектра професійних компетенцій. Важливе місце тут посідає виконавська складова та стилістичні аспекти в обранні репертуару для виконання студентами як у залікових виступах (академічні концерти, екзамени), так і на відкритих сценах міст (філармонійних, т.зв. «шефських», тематичних тощо). Згідно з навчальними програмами, сучасний студент мистецького вишу – майбутній виконавець та викладач – має не лише технічно володіти своїм інструментом, глибоко розуміти музичну стилістику та жанрові моделі різних епох, а й вибудовувати свої концертні програми відповідно до новіших зсувів та змін у музичній парадигмі країни та світу. Це дозволяє створювати власні художні концепції та професійно інтерпретувати музичні образи – навички, які системно закладаються під час навчання в мистецькому навчальному закладі.

Специфіка професійної підготовки майбутнього музиканта – виконавця і викладача – зумовлена феноменологією музично-виконавської